

II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

KÉPZÉSI PROGRAM

A képzési program neve: Középfokú oktatás. Ukrán nyelv és irodalom

Jóváhagyásának éve: 2019

A képzési programot szervező tanszék neve: Filológia Tanszék

Képzési szint: BA

Képzési ág: Középfokú oktatás. Ukrán nyelv és irodalom

A nemzeti (ukrajnai) képesítési keretrendszer megfelelő szintje: 6

Az Európai Felsőoktatási Térség megfelelő szintje: 6

Normatív képzési idő (év): 4 év

Kreditszám: 240 kredit

Rendelkezik-e a képzési program akkreditációval, ha igen, meddig: 2029

Megszerezhető képesítés: Ukrán alapszakos bölcész. Ukrán nyelv és irodalom szakos tanár / Philologist in Ukrainian Studies. Teacher of Ukrainian Language and Literature

Létezik-e a képzési programhoz minisztériumi szabvány? (ha igen, annak a webes elérhetősége): Nem

A képzési program célja, általános és szakmai kompetenciák, tervezett tanulási eredmények:

A képzés célja az iskolai nevelés-oktatás, valamint az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszainak évfolyamain, a felnőttképzésben az ukrán nyelv és

irodalom tantárgy tanítására, az iskola pedagógiai feladatainak ellátására, a pedagógiai kutatási, tervezési és fejlesztési feladatok végzésére képes tanárok képzése.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik az ukrán és a világirodalom, valamint az ukrán nyelv és általában a nyelvhasználat történetileg és szociológiailag változó formáiról, kialakulásának folyamatairól megbízható ismeretekkel rendelkeznek. Cél továbbá a nyelvi és irodalmi jelenségek értelmezéséhez szükséges alapvető eljárások megismertetése. További cél, hogy az oktatásmódszertan keretében elsajátítsák az alapvető oktatási módszereket, eljárásokat, s azokat a gyakorlatban is képesek legyenek alkalmazni a szakmai gyakorlat, illetve a közoktatásban történő elhelyezkedés során. Kiemelt cél olyan ukrán szakos tanárok képzése, akik a kárpátaljai magyar iskolákban magyar anyanyelvű tanulók számára az államnyelv oktatására képesek. A terepgyakorlatok során az elméletben elsajátított ismeretek valós életben történő felismerésének képessége kialakítása is célként fogalmazódik meg. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés magiszteri szinten történő folytatásához.

Az alapfokozat birtokában az ukrán nyelv és (integrált) irodalom szakos tanár alapszakon végzettek képesek:

- Képes a tanulói személyiség sokoldalú fejlesztésére az ukrán nyelvi és irodalmi műveltséganyag elsajátításának, a beszéd, a beszédértés, az olvasás, a szövegértés, az írás és a szövegalkotás fejlesztésének folyamatában.
- Tudja adaptív módon alkalmazni az irodalmi és a nyelvi nevelés speciális alapelveit, eszközeit, eljárásait. Képes felismerni és a szaktárgy tanításában adekvát módon figyelembe venni a tanulók hátrányos helyzetéből adódó sajátosságokat.
- Egyéni eljárásokat alkalmaz a hátrányos helyzetű tanulók képzésének és a tehetséggondozásnak a folyamatában. Kiemelt figyelmet fordít a nyelvi hátrányból fakadó lemaradások ledolgozására.
- Az olvasóvá nevelés folyamatában képes a tanulói személyiség fejlesztésére a művekkel való egyéni találkozás, a személyesen motivált műélvező megértés révén és érdekében.
- Képes értelmezni a szóbeli és írásbeli kommunikáció nyelvi és irodalmi sajátosságait; a megszerzett ismereteik gyakorlati alkalmazása során szóban és írásban árnyaltan, választékosan megnyilatkozni;
- az alapszak tanulmányaira vonatkozó ismeretszerzés általános módjainak és annak fő kutatási módszereinek elsajátítására;
- hatékonyan kommunikálni az ukrán nyelv és irodalom, illetve a világirodalom kérdéseiben a kor igényeinek megfelelően, önállóan véleményt alkotni idegen nyelven is, továbbá különböző szempontok szerint bemutatni információkat, érveket és elemzéseket;
- az oktatás folyamatában az elsajátított ismeretek alapján alkalmazkodni az társadalmi környezet jellemzőihez;

A tanulói csoportok, közösségek alakításának segítése, fejlesztése terén

- Képes az irodalmi és nyelvi nevelés tanórai, illetve tanórán kívüli közösségi formáinak, csoportos tevékenységeinek megszervezésére, a tanulói közösségekben rejlő lehetőségek

kihasználására, az egyének közötti különbségek megértésére, interkulturális nevelési programok alkalmazására, az együttműködési készségek fejlesztésére.

– Képes a műértelmező folyamat közösségi kereteinek megteremtésére, az egyéni fejlesztésre és a csoportos tevékenységek megszervezésére.

– Jártas az ukrán kultúra iskolai közvetítésében, ünnepek, nyelvi és irodalmi tanulmányi versenyek, tanulmányi kirándulások megszervezésében, lebonyolításában.

A szaktudományi, szakmódszertani és szaktárgyi tudás terén

– Képes a tudás tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe ágyazására; képes elősegíteni a tanulók tudományos fogalmainak, fogalomrendszereinek fejlődését; képes megismertetni a tudományterület szemléletmódját, értékeit és kutatási eljárásait; képes az elsajátított tudás alkalmazásához szükséges készségek kialakítására a tanulóknál.

Rendelkezik az ukrán nyelv és irodalom tanításához szükséges korszerű nyelv- és irodalomtudományi, társtudományi, valamint anyanyelv- és irodalompedagógiai ismeretekkel. Ismeri a nyelvi és irodalmi nevelés-oktatás céljait, feladatait, tartalmait, színtereit, szaktárgyspecifikus alapelveit, módszertani eljárásait. Rendelkezik az egyéni, a közösségi sajátosságokhoz igazodó szakmódszertani felkészültséggel.

A pedagógiai folyamat tervezése terén

– Képes a pedagógiai munka átfogó és részletekbe menő, a feltételek árnyalt elemzésén alapuló megtervezésére; a tapasztalatok reflektív módon történő elemzésére és értékelésére.

Ismeri az alap-, a keret- és a helyi tantervek vonatkozó előírásait, ezek ismeretében képes az adott tanulócsoporthoz képeiségeihez, lehetőségeihez, érdeklődéséhez igazodó ukrán nyelvi és irodalmi szakpedagógiai tervek (tanmenetek, tematikus óraterv) összeállítására. Képes figyelembe venni a vonatkozó kompetencterületek fejlesztési követelményeit, ugyanakkor képes alkalmazkodni az egyéni és a közösségi igényekhez is, egyensúlyt tud tartani a közvetítendő műveltséganyag követelményei, valamint a fejlesztő feladatok között. Képes a tanórai (ukrán tantárgyi, fakultációs, osztályfőnöki) és a tanórán kívüli (szakköri, diákköri) munka tervezésére.

Jártas az info-kommunikációs eszközök kreatív és adaptív alkalmazásában.

A tanulási folyamat támogatása, szervezése és irányítása terén

– Képes a hatékony tanulási környezet kialakítására, a tanulási folyamat iskolai, illetve iskolán kívüli összetevőinek szoros összehangolására, a nyelvi és az irodalmi nevelés különféle eljárásainak, eszközeinek hatékony, kreatív és integrált alkalmazására.

– A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése terén:

– Képes a tanulók fejlődési folyamatainak, tanulmányi teljesítményeinek és személyiségfejlődésének értékelésére; különböző értékelési formák, eszközök használatára; az értékelés eredményeinek hatékony alkalmazására; az önértékelés fejlesztésére. Ismeri a nyelvi és irodalmi kompetenciák mérésével, értékelésével kapcsolatos eljárásokat, a központi mérések eredményeit, tanulságait. Képes a szaktárgyi célokat szolgáló fejlesztő értékelési módszerek és mérési eszközök kidolgozására, adaptív alkalmazására.

A szakmai együttműködés és a kommunikáció terén

– Képes a tanulói motiváció, az önálló és közösségi tevékenység támogatására, hatékony ismeretközvetítésre, adaptív irodalmi, nyelvi nevelésre. Folyamatosan törekszik saját pedagógiai kommunikációjának, az osztálytermi és a tanórán kívüli iskolai kommunikáció sajátosságainak megismerésére. Képes a magyarázó, kérdező, instruáló, visszacsatoló, értékelő, tevékenységszervező, kapcsolatteremtő, -tartó, -záró, kommunikációs kultúrájának fejlesztésére. Képes az iskolai, illetve az iskolán kívüli nevelés szinterein – a nyelvi és az irodalmi nevelés tantárgyközi beágyazottságának megfelelően - az iskolai, valamint az iskolán kívüli nevelés más szereplőivel (pl. a közművelődési intézményekkel, a múzeumokkal stb.) való kooperációra. Kapcsolatot tart a szülőkkel, az iskolai közösségekkel, a társszervezetekkel és kutató-fejlesztő intézményekkel.

Elkötelezettség és felelősségvállalás a szakmai fejlődésre

– Képes a munkáját segítő szakirodalom folyamatos követésére, önálló ismeretszerzésre, a személyes tapasztalatok tudományos keretekbe integrálására.

– Elkötelezett az igényes tanári munka, a folyamatos önmegfigyelés és önfejlesztés iránt. Megvan benne az igény a szaktudományos és szakmódszertani kutatási eredmények folyamatos követésére, valamint az iskolai nevelési folyamatba való adekvát és adaptív beépítésére.

Az alapszakozat birtokában az ukrán nyelv és (integrált) irodalom szakos tanár alapszakon végzettek alkalmasak:

- megszerzett ismereteik birtokában az ukrán nyelvvel és integrált irodalommal, valamint annak oktatásával összefüggő ismereteket igénylő munkakör betöltésére;
- a közoktatás folyamatában (általános és középiskolában) ukrán nyelv és integrált irodalom tanári állás betöltésére;
- kulturális tevékenységhez kapcsolódó feladatkörök ellátására művelődési intézményekben, kutatóintézetekben, továbbá többnyelvű, nyelvileg jól felkészült szakembereket igénylő társadalmi szervezetekben;
- általános humán tájékozottságot igénylő munkakörök betöltésére;

rendelkeznek:

- az ukrán nyelvhez és irodalomhoz, illetve a világirodalomhoz kapcsolódó problémák felismerési és kreatív kezelési képességével;
- jó problémamegoldó és kommunikációs képességgel;
- kritikai szemlélettel;
- a választott alapszak iránti magas fokú motivációval és elkötelezettséggel;
- a tanári álláshoz szükséges ismeretekkel, gyakorlati tapasztalatokkal.

A képzési folyamat ellenőrzésének formái: Államvizsgák és szakdolgozatvédelem

A képzési program sikeres teljesítését követően betölthető munkakörök:

Általános iskolai és középiskolai ukrán nyelv és irodalom, világirodalom tanár; nevelési-oktatási intézmény nevelője/oktatója; technikum és a szakképző iskola oktatója; oktatási,

tudományos, irodalmi- és kiadói és egyéb területeken munkatárs. A végzett hallgató az alábbi állások betöltésére jogosult a Szakképesítések Ukrajnai Klasszifikátora hatályos változata alapján:

- 232 Középiskolai tanár
- 2320 Középiskolai tanár
- 2320 Szakközépiskolai, szakiskolai tanár
- 2320 Szakgimnáziumi tanár
- 2320 Középoktatási-nevelői intézmény tanára
- 2320 Levelező tagozatú oktatási intézmény módszerésze
- 235 Egyéb oktatásügyi szakember
- 2351 Oktatás módszertanának szakembere
- 2351.2 Oktatás módszertanának szakembere
- 2352 Oktatási intézmény ellenőre
- 2359 Egyéb oktatásügyi szakember
- 2359.2 Iskolán kívüli nevelői intézmény módszerésze
- 2359.2 Tanórán kívüli és iskolám kívüli nevelői munka szervezője
- 2359.2 Szervező tanár
- 1229.4 Iskolán kívüli nevelői intézmény vezetője

A képzési program sikeres teljesítését követő továbbtanulási lehetőségek:

Továbbtanulási lehetőség a felsőoktatás második (magiszteri) szintjének programja szerint.
További képesítések megszerzése posztgraduális képzések keretében.